

Agenda

Cultuur blijft belangrijk in De Wolden

2023-2024

actief en betrokken

dewolden.nl

Voorwoord

Voor u ligt de *Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden'*. Cultuur geeft kleur en invulling aan onze samenleving en is voor gemeente De Wolden erg belangrijk.

Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden'

Uit de Cultuurexploratie (2017) is de *Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden'* ontstaan. Met veel enthousiasme zijn we vervolgens vanaf 2019 van start gegaan met de uitvoering van de agenda. De agenda was nadrukkelijk geen beleidsplan specifiek over cultuur maar een uitvoeringsagenda waarin we vanuit cultuur de verbinding en samenwerking met ondernemers, onderwijs, verenigingen en andere domeinen zoals sport, welzijn en recreatie en toerisme zoeken. Met als uiteindelijke doel om de culturele infrastructuur voor onze inwoners te verstevigen en met cultuur een positieve bijdrage te leveren aan de aantrekkelijkheid van De Wolden.

De Coronacrisis die startte in maart 2020 gooide echter roet in het eten. De culturele sector is door de coronacrisis hard geraakt. Door de anderhalve-metermaatregel en de opeenvolgende lockdowns was er lange tijd sprake van sluiting of beperkte openstelling voor publiek. Voor veel werkenden in de cultuursector, met name zelfstandigen, was er weinig tot geen werk meer te doen. Ook is het verenigingsleven in maart 2020 bijna geheel tot stilstand gekomen en de herstart is in het begin moeizaam verlopen. De cultuursector is met ingrijpende veranderingen geconfronteerd en heeft veel schade opgelopen. De lokale culturele infrastructuur verdient daarom de komende jaren extra onze aandacht, zorg en ondersteuning.

Omdat we door de Coronacrisis veel van de Agenda niet hebben kunnen uitvoeren, hebben we besloten om de Agenda te verlengen t/m 2024. We blijven werken aan de pijlers die we in 2019 met elkaar hebben opgesteld. Hier en daar hebben we het één en ander geüpdatet en nieuwe ontwikkelingen toegevoegd.

In 2023-2024 heeft gemeente De Wolden de eer om Culturele Gemeente van Drenthe te zijn. Dit biedt een extra kans om een impuls te geven aan het culturele leven in De Wolden. Met het tijdelijke dorp 'Wiede Wold' willen we ook mensen dichterbij elkaar brengen. Niet voor niets staat in Wiede Wold participatie centraal. Met, voor en door de Woldenaren wordt een stevig programma gebouwd. Dit project biedt een extra kans om met elkaar de Agenda uit te voeren.

Agenda met afspraken

De agenda is een afsprakenboekje geworden van alle betrokkenen. Afspraken die gaan over de drie pijlers waar we de komende jaren samen mee aan de slag gaan. Afspraken die niet in beton zijn gegoten maar die we regelmatig evalueren. Een agenda die als geheugensteun voor de komende jaren gaat werken en waarbij we voldoende ruimte willen geven aan innovatieve initiatieven.

College van B&W

DE NIEUWE CULTUUR AGENDA

cultuur blijft belangrijk in De Wolden

WAAR LOPEN WE TEGENAAN?

- KLEINE SCHAAL IS KWETSBAAR
- TERUGLOPEND AANTAL VRIJWILLIGERS
- VERSPLINTERING: DOOR DE BOMEN ZIEN WE GEEN BOS MEER
- ONDERLINGE VERBINDING & SAMENWERKING KAN BETER

MAAR IK HOU NIET VAN KUNST
MAAR IK BEN HELEMAAL NIET GEENIEF

MAAR WAAR STAAT DIE GELDBOOM DAN?

1 CULTUUR IS GEZOND

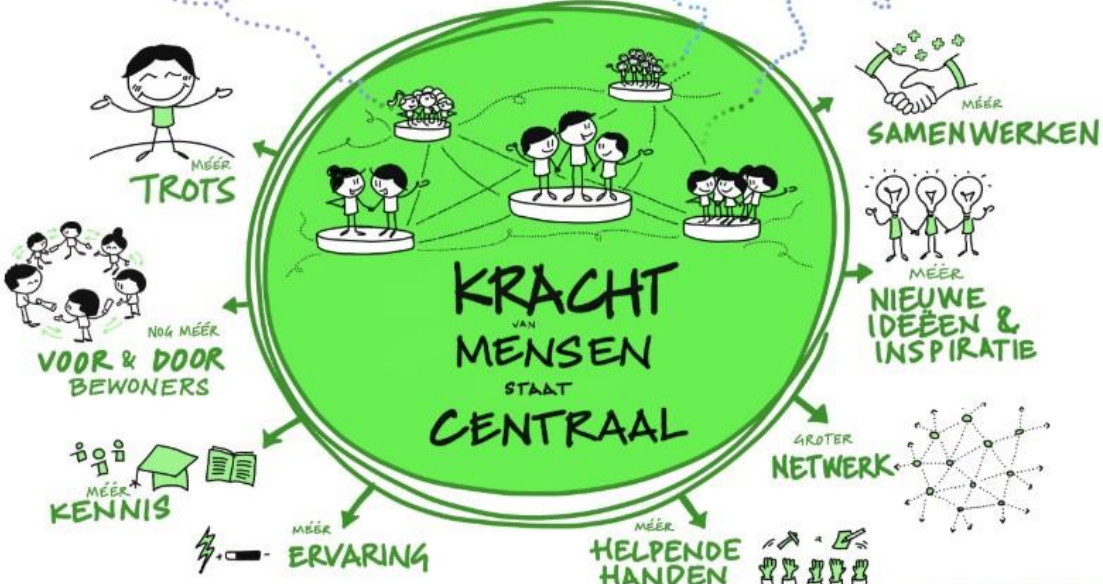
- CULTUUR VERBINDEN MET SPORT
- CULTUUR ALS MIDDEL VOOR MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN
- CULTUUR ONDERWIJS
- TALENT ONTWIKKELING

2 HET VERHAAL VAN DE WOLDEN

- BELEVING ERFGOED EN VERHALEN VERGROTEN
- TOEKOMST-BESTENDIGE MUSEA
- CULTUUR VERBINDEN MET NATUUR, RECREATIE EN TOERISME

3 SAMEN STERKER

- STERK NETWERK
- TOEKOMST AMATEUR-KUNST
- PROMOTIE VAN HET AANBOD
- ONDERSTEUNING VRIJWILLIGERS-WERK
- SAMENWERKING BEVORDEREN TUSSEN EVENEMENTEN

Volg je voor De Wolden en doe mee!

CULTUURCOACH @ DEWOLDENHOOGVEEN.NL 140528

© Middelste Vrijwilligers De Wolden

Leeswijzer

De Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden' start met een analyse van relevante landelijke en lokale trends en ontwikkelingen. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 het doel en de pijlers toegelicht. Hoofdstuk 3 beschrijft de noodzakelijke netwerkorganisatie om deze agenda handen en voeten te geven. Gevolgd door de randvoorwaarden (hoofdstuk 4) en de monitoring (hoofdstuk 5). In bijlage 1 is het organogram van de netwerkorganisatie opgenomen gevolgd door een richting voor uitwerking van de drie pijlers in bijlage 2. Tijdens de opstellen van de eerste Agenda in 2019 is met alle betrokken bij deze agenda de sterke, zwakke punten en kansen en bedreigingen in kaart gebracht (deze vindt u in bijlage 3).

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting in beeld	3
Leeswijzer	5
1 Analyse	7
1.1 Trends en ontwikkelingen	
1.2 Wat speelt er in De Wolden?	9
2 Doel en pijlers	11
3 Netwerkorganisatie	12
4 Randvoorwaarden	14
5 Monitoring	14
Bijlage 1 Organogram netwerk 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden'	15
Bijlage 2 Agenda uitgewerkt in pijlers	16
Pijler 1 'Cultuur is gezond'	
Pijler 2 'Het verhaal van De Wolden'	
Pijler 3 'Samen sterker'	
Bijlage 3 Sterke, zwakke punten en kansen en bedreigingen	

1 Analyse

1.1 Trends en ontwikkelingen

Inclusieve samenleving

Traditioneel hebben cultuureducatie en –participatie een grote rol binnen het onderwijs en de vrije tijd. Als doelen gelden: kennismaking met kunst en cultuur, persoonlijke ontwikkeling en sociale cohesie. Sinds de decentralisaties in het sociaal domein zijn daar nieuwe rollen bij gekomen die te maken hebben met de maatschappelijke opgaven die gemeenten hebben gekregen:

1. Integrale zorg en ondersteuning voor personen in een kwetsbare positie.
2. Bevorderen dat meer mensen op een betekenisvolle wijze meedoen in de samenleving.
3. Langer thuis wonen mogelijk maken, ook voor personen in een kwetsbare positie.

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor nieuwe taken op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en arbeidsparticipatie. De transformatie die deze nieuwe wetgeving beoogt, moet nu op gang komen en daadwerkelijk tot maatschappelijk rendement leiden. Thema´s binnen het sociaal domein: kwetsbare inwoners, kansengelijkheid voor alle kinderen, eenzaamheid, laaggeletterdheid, armoede en schulden, werk en integratie en samenleven.

Landelijk ontplooit de culturele sector steeds meer activiteiten om een bijdrage te leveren aan de bovengenoemde opgaven. Terwijl dat eerder nog op principiële bezwaren stuitte, zijn landelijke partijen nu bezig om deze activiteiten als 'bewezen interventies' te erkennen.

Netwerksamenleving

Inwoners (willen) steeds meer zelf doen. Ook in De Wolden is de betrokkenheid van inwoners bij de eigen leefomgeving groot. Het college van De Wolden geeft ruimte aan initiatieven uit de lokale samenleving. Als gemeente hebben we een faciliterende en ondersteunende rol en sluiten we aan bij de initiatieven van de inwoners. De totstandkoming van deze agenda is hier een voorbeeld van.

Positionering regio's

Cultuur heeft een toenemend belang in de positionering van regio's. Ook bij een plattelandsgemeente als De Wolden. Gevoel, beleving, emotie, kernwaarden in de lokale samenleving (bijvoorbeeld naoberschap), maar ook het landschap, de architectuur van gebouwen, de uitstraling van de publieke ruimte en voorzieningen op het vlak van cultuur zijn dragers wanneer het gaat om positionering.

Niet alleen in campagnes die gericht zijn op de toeristische markt, maar ook ter profilering van gebieden als aantrekkelijke woon- en werkgebieden. De culturele factor leent er zich bij uitstek voor om regio's een onderscheidende waarde te geven, zeker wanneer daarbij de lokale geschiedenis wordt opgezocht. Dit is eenvoudiger gezegd dan gedaan. Een campagne zal weinig effect hebben wanneer deze niet integraal door de in de regio aanwezige partijen wordt ondersteund én uitgevoerd. Ook heeft een campagne

meer effect als het een volwaardige marketingcampagne is. Dit wil zeggen dat er niet alleen een promotiesausje gegoten wordt over het bestaande aanbod, maar ook ingezet wordt op (culturele) productontwikkeling, die de identiteit van de regio versterkt

Veranderd verenigingsleven

Het culturele verenigingsleven verandert door veranderingen in tijdsbesteding en behoeften van deelnemers. Krimp, vergrijzing en ontgroening zorgen voor minder leden. Ook vinden veel verenigingen het lastig om vrijwilligers voor bestuursfuncties te vinden. Omdat sport met soortgelijke kwesties te maken heeft, wordt in veel gemeenten gezocht naar gezamenlijke oplossingen, bijvoorbeeld in de vorm van een breder leeftijdsbestendig aanbod of door accommodaties te delen.

Tegelijkertijd ontstaan er ook nieuwe verenigingen en organisatievormen. Landelijk is een toename van projectmatige activiteiten en lidmaatschappen zichtbaar, dit blijkt ook uit de monitor Amateurkunst. Dit heeft gevolgen voor het aantal leden bij verenigingen.

Verbinding binnen-en buitenschoolse activiteiten

Kinderen kunnen heel goed op school kennismaken met cultuur. De Rijksoverheid stimuleert cultuureducatie in het primair onderwijs via programma's als Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK), de voormalige impuls muziekonderwijs en Méér Muziek in de Klas. In 2017 maakten dertien van de veertien basisscholen in De Wolden gebruik van de CmK regeling. Buiten het onderwijs is de kennismaking met cultuur meer afhankelijk van individuele keuzes en mogelijkheden. Veel scholen en maatschappelijke organisaties in het land werken samen met lokale organisaties op het gebied van cultuur, zowel professioneel als amateurorganisaties. Hierdoor maken de leerlingen/deelnemers kennis met verschillende kunstvormen en met de culturele organisaties in hun gemeente (de lokale culturele infrastructuur).

Doen en presteren

Veel beoefenaars willen hun kunsten tonen aan publiek. Dat kan in de vorm van voorstellingen, concerten of exposities. Hiervoor is vaak een gebouw of locatie nodig. Steeds vaker maken beoefenaars gebruik van online podia om hun werk te delen en te tonen. Iktoon is een landelijk initiatief om amateurkunstenaars in de maand juni een podium te bieden. Alle gemeentes kunnen zich hierbij aansluiten.

Vrijwilligers

Amateurkunstorganisaties draaien over het algemeen op de inzet van vrijwilligers. Ook het vrijwilligersbestand in De Wolden heeft te maken met vergrijzing. Sportverenigingen ervaren hetzelfde 'probleem'. Een goede ondersteuning van vrijwilligers kan bijdragen aan een bloeiend cultureel klimaat.

Cultuurprofielen

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft in een visiebrief 'Cultuur in een open samenleving' de stedelijke regio's uitgenodigd een stedelijk of regionaal cultuurprofiel op te stellen. De cultuurprofielen vormen de input voor het landelijke cultuurbeleid 2021-2024. De Wolden is niet betrokken geweest bij de totstandkoming van de cultuurprofielen. Vanuit de Regio Zwolle en vanuit de Vereniging Drentse Gemeenten zijn we echter wel betrokken bij de nadere uitwerking van beide profielen (Profiel Stedelijke Cultuurregio Zwolle en het Noordelijk regioprofiel We the North). Een van de projecten die in 2019 van start ging, was de proeftuin Hybride Productiehuis, met

als inzet het bevorderen van talentontwikkeling in de regio. Ondanks dat de financiering voor de proeftuin vanuit het rijk ophield, wilde regio Zwolle graag verder inzetten op talentontwikkeling. Met behulp van de provincie wordt het project VAKTOR gerealiseerd, waarbij de gehele regio betrokken wordt. Hedon, de Zwolse theaters en theater de Meenthe uit Steenwijk zijn initiatiefnemers van een regionaal ingebedde organisatie, die talenten begeleidt bij het maken van producties.

Cultuur dichtbij, dicht bij cultuur (Raad voor Cultuur)

De Raad voor Cultuur heeft in 2022 een advies gepresenteerd 'De culturele basis op orde'. In het advies heeft de raad volop aandacht voor het belang van cultuur op school en in de vrije tijd. Volgens de raad een belangrijke voorwaarde voor een inclusief cultuurbeleid waarbij cultuur voor iedereen toegankelijk is. De Raad stelt dat het vooral gemeenten zijn die via onderwijs-, cultuur- (inclusief bibliotheken en erfgoed) en welzijns - begrotingen kunnen bijdragen aan een rijke culturele omgeving.

De raad besteedt in het advies veel aandacht aan het investeren in de lokale culturele basisinfrastructuur n.a.v. de coronacrisis. Steunmaatregelen zijn vaak onvoldoende terechtgekomen bij amateurkunst, cultuureducatie, lokale media en de vele freelancers in de cultuur-, erfgoed- en mediasector, waardoor uitstroom van werkenden en sluiting van organisaties dreigen. De raad vindt dit een grote zorg. Culturele en maatschappelijke ontplooiing en vrijetijdsbesteding zijn in ons land immers een basisrecht.

1.2 Wat speelt er in De Wolden?

De Wolden culturele gemeente van Drenthe 2023-2024

In 2023-2024 heeft de gemeente De Wolden de eer om Culturele Gemeente van Drenthe te zijn. Van het voorjaar van 2023 tot en met de zomer van 2024 staat er iets bijzonders te gebeuren in de zuidwesthoek van Drenthe. Samen met kunstenaars, ontwerpers, theatermakers en andere creatievelingen gaat de gemeenschap van De Wolden op zoek naar de toekomst. Een eigen toekomst. De toekomst hier op het platteland in Drenthe. We bouwen daarom midden in de gemeente een tijdelijk dorp: Wiede Wold. Wiede Wold biedt in 2024 podium voor zowel exposities als theaterproductie. Deels zijn er ook projecten uit de gemeenschap te zien die vallen onder het Streekprogramma. Inwoners en culturele organisaties kunnen een financiële bijdrage van de gemeente ontvangen voor deze initiatieven. Waar Wiede Wold precies zal worden opgebouwd is nog een verrassing, momenteel worden verschillende mogelijkheden onderzocht.

Integraal Kind Centrum (IKC)

De gemeente De Wolden telt vijf IKC locaties: Ruinen (IKC 't Oelebröd), Ruinerwold (IKC Ruinerwold), de Wijk (IKC De Horst) en Zuidwolde (IKC Het Groene Hart en Kindcentrum cbs De Heidevlinder). Een Integraal Kind Centrum (IKC) is een voorziening waarin organisaties als onderwijs, kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal en welzijnsactiviteiten voor kinderen zijn samengevoegd. Een IKC is een voorziening voor kinderen van tenminste 0-12 jaar, waar zij gedurende de dag komen om te leren, spelen, ontwikkelen en ontmoeten.

Culturele prijs

De gemeenteraad heeft bij de behandeling van de Kadernota 2018 besloten jaarlijks een Culturele Prijs De Wolden uit te gaan reiken. De prijs moet een blijvende stimulans zijn voor de vele actieve inwoners, verenigingen en organisaties die cultuur in De Wolden vormgeven. De prijs wordt, na nominaties uit de samenleving, het ene jaar toegekend

door een vakjury en het andere jaar gaat een publieksjury de winnaar van de prijs bepalen. De winnaar van de eerste Culturele Prijs De Wolden (2018) is gekozen door het college van B&W. Met ingang van 2019 wordt de Culturele Prijs De Wolden uitgereikt door een publieksjury en een vakjury. De ambassadeurs zijn de vakjury. De publieksjury bestaat uit de inwoners van de gemeente die digitaal hun stem kunnen uitbrengen.

Op de foto: wethouder Albert Haar (D66), en Marjan Steenbergen van het wagenspel 'De wraak van Mina Koes'. (Winnaar Culturele prijs 2021)

2 Doel en pijlers

Het doel van de 'Agenda Cultuur blijft belangrijk in De Wolden' luidt sinds 2019:

We willen de komende vier jaar de culturele infrastructuur verstevigen en daarmee een positieve bijdrage leveren aan de aantrekkelijkheid van De Wolden.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Voor en door inwoners
- Nieuwe ideeën
- Innovatieve samenwerkingen
- Verbinding leggen

Sinds 2019 zijn dit de pijlers waar we met zijn allen de schouders onder wilden zetten en de komende twee jaren blijven we dit voortzetten. Samen vormen deze drie pijlers de Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden':

Pijler 1: Cultuur is 'gezond'

Speerpunten binnen deze pijler:

- Cultuur verbinden met sport
- Cultuur als middel voor maatschappelijke vraagstukken
- Cultuuronderwijs (van 0 tot en met 12 jaar)
- Talentontwikkeling

Pijler 2: Het verhaal van De Wolden

Speerpunten binnen deze pijler:

- Beleving erfgoed en verhalen vergroten
- Toekomstbestendige musea
- Cultuur verbinden met natuur, recreatie en toerisme

Pijler 3: Samen sterker

Speerpunten binnen deze pijler:

- Sterk netwerk
- Samenwerking bevorderen tussen evenementen
- De toekomst van amateurkunst
- Ondersteunen vrijwilligerswerk
- Promotie van het aanbod

Met een aantal betrokkenen zijn de pijlers nader uitgewerkt (zie bijlage). Let op: dit is een mogelijke richting en moet gezien worden als een leidraad voor de vervolgesprekken met onze samenwerkingspartners.

3 Netwerkorganisatie

Er zijn ontzettend veel mooie initiatieven en plannen in De Wolden. Dat heeft ook de Cultuurexplosie laten zien. De winst voor de toekomst zit hem in meer inhoudelijke samenwerking en afstemming, op alle terreinen. Om de culturele infrastructuur te verstevigen en de samenhang en samenwerking te versterken is niet alleen een gezamenlijke agenda met onderliggende pijlers nodig. Een organisatievorm die meer structurele samenwerking tussen de verschillende verenigingen, ondernemers, onderwijs, recreatie en toerisme en initiatieven weet te realiseren is hierbij noodzakelijk. De behoefte aan meer samenwerking wordt door alle betrokkenen bij deze 'Agenda Cultuur blijft belangrijk in De Wolden' onderschreven.

Wij gaan de samenwerking concreet vormgeven in een netwerkorganisatie rondom de drie inhoudelijke pijlers: Cultuur is gezond, Het verhaal van De Wolden en Samen Sterker. Het netwerk is een doe-club, gericht op uitwisseling van informatie en inhoudelijke samenwerkingsprojecten. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat het netwerk de organisatie van een project of initiatief over gaat nemen.

Ambassadeursgroep en trekkers van de pijlers

Het netwerk bestaat uit een ambassadeursgroep met deskundigen (inwoners, betrokkenen bij de verenigingen, organisatoren van evenementen, raadsleden, onderwijs, ondernemers, recreatie en toerisme enzovoorts).

Daarnaast werken professionele trekkers van de gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe, Welzijn De Wolden, cultuurcoaches en beleidsadviseurs van de gemeente De Wolden aan de drie pijlers. Per onderwerp/project schakelen de trekkers de expertise van de ambassadeurs in. Eventueel worden zij gekoppeld aan mensen die een project willen opzetten en hier een subsidieaanvraag voor willen doen zodat er in een vroeg stadium al contact is. Door op deze manier te gaan werken kunnen we in de idee-fase van een project/initiatief meedenken-en doen, deskundigheid en expertise bieden en mogelijke verbanden en verbinding leggen met andere initiatieven of ideeën. Dit met als uiteindelijke doel om meer structurele samenwerking en samenhang tussen de verschillende verenigingen, ondernemers, onderwijs, recreatie en toerisme en initiatieven te realiseren.

Taken van de trekkers (professionals)

- Aanspreekpunt voor initiatieven uit de samenleving.
- Aanjagen en faciliteren van initiatieven en bevorderen samenwerking tussen initiatieven.
- Denken mee over financiering van een initiatief.
- Tour door De Wolden (met wethouder Cultuur) om zoveel mogelijk ambassadeurs te werven en bekendheid te geven aan de agenda.
- Meer gezamenlijke promotie en marketing van het cultuur-en erfgoed aanbod organiseren.
- Monitoring en evaluatie van evenementen en initiatieven.
- Geeft advies over subsidieaanvragen en schakelt hier wanneer nodig de deskundigheid van een ambassadeur bij in.
- Organiseren twee keer per jaar een ambassadeursbijeenkomst voor het netwerk.
- Organiseren aan het eind van het jaar de toekenning en uitreiking van de Culturele prijs (het ene jaar toekenning door vakjury, andere jaar toekenning door publieksjury).

Taken van de ambassadeurs

- Ambassadeur voor de *Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden'* zodat er nieuwe initiatieven en samenwerking tussen initiatieven/organisaties gaat ontstaan.
- Ogen en oren van het netwerk, wijst initiatieven/organisaties op de mogelijkheden van het netwerk en brengt initiatiefnemers in contact met de trekkers.
- Kunnen gekoppeld worden aan mensen die een project willen opzetten en hier een subsidieaanvraag voor willen doen.
- Worden door de trekkers benaderd om op basis van expertise/deskundigheid gevraagd mee te denken over een onderwerp
- Zijn de vakjury voor toekenning van de Culturele prijs.

In bijlage 1 is bovenstaande samengevat in een organogram.

4 Randvoorwaarden

Budget

In 2023 zijn nog voldoende financiële middelen beschikbaar voor uitvoering van de agenda vanuit de culturele alliantie van de provincie Drenthe en de beschikbaar gestelde cofinanciering vanuit gemeente. 2024 is het laatste jaar van de huidige alliantieperiode. Daarna stopt deze incidentele provinciale en gemeentelijke bijdrage.

Inzet cultuurcoaches

Gemeente De Wolden neemt deel aan de Brede regeling combinatiefuncties. De sportfunctionarissen en cultuurcoaches worden vanuit deze regeling ingezet in onze gemeente. De Wolden heeft twee cultuurcoaches (1,06 fte) die in dienst zijn bij de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen. Onze cultuurcoaches zijn een coördinator tussen scholen, culturele instellingen en gemeente. De landelijke regeling is echter vanaf 1 januari 2019 aangepast. Cultuurcoaches kunnen nu niet alleen specifiek voor het onderwijs worden ingezet maar ook voor bijvoorbeeld de domeinen zorg en welzijn. Ook het versterken van cultuuraanbieders en vrijwilligersorganisaties en het tot stand brengen van verbindingen tussen gemeente, culturele organisaties, onderwijs, bso/kinderopvang, welzijn, zorg en ondernemers is een taak van de cultuurcoaches geworden. De speerpunten in de Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden' sluiten aan bij deze ontwikkeling. De cultuurcoaches hebben een belangrijke rol als het gaat om uitvoering van deze agenda.

Samenwerking met partners

Vanuit cultuur willen we door middel van deze Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden' binnen de netwerkorganisatie de verbinding en samenwerking met ondernemers, onderwijs, verenigingen en andere domeinen zoals sport, welzijn en recreatie en toerisme zoeken. Uitvoering van de agenda valt en staat daarom met inzet van alle genoemde partijen.

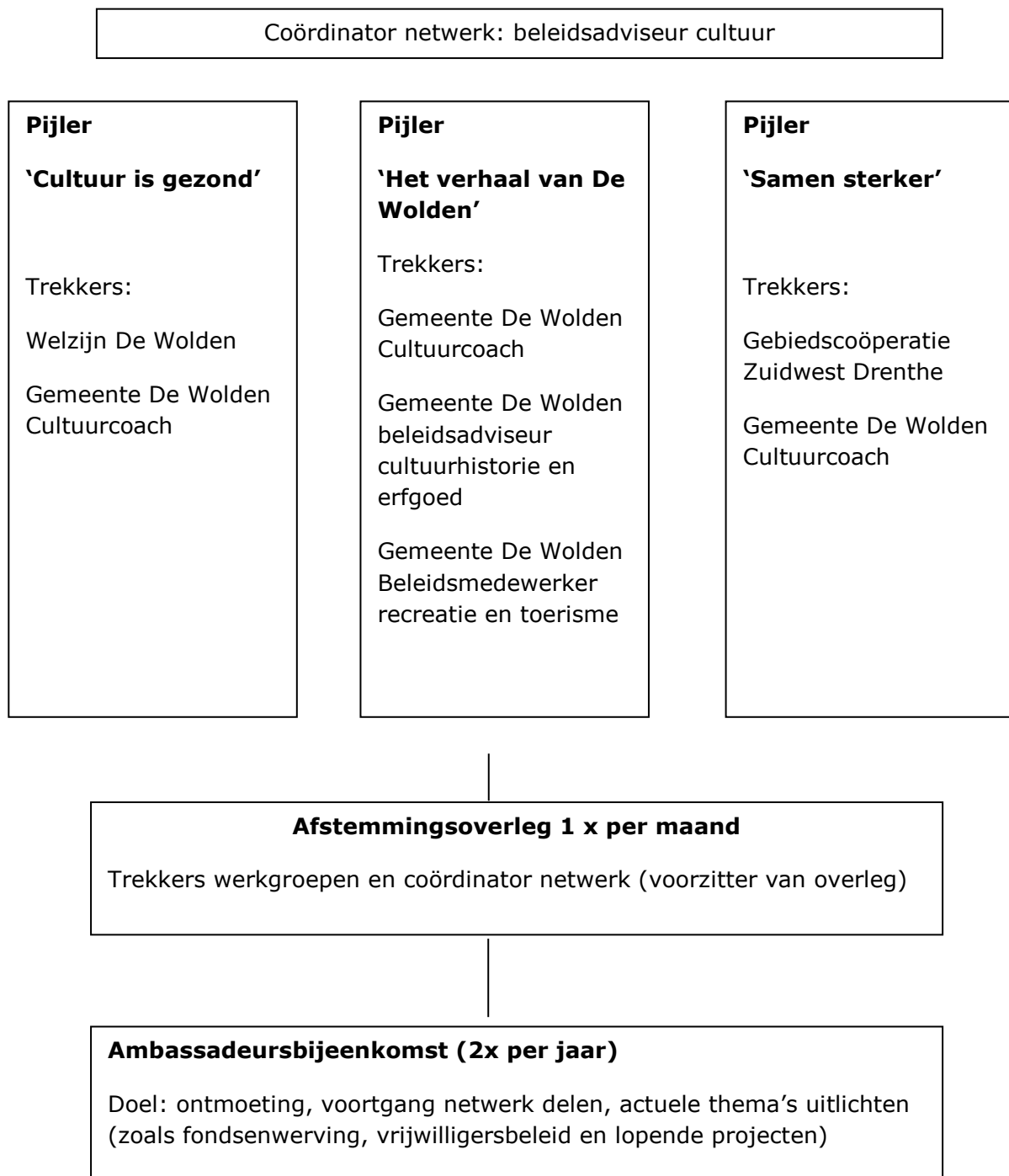
5 Monitoring

De basis voor de monitoring vormt de uitvoering van de agenda en de mate waarin de uitvoering van de acties bijgedragen hebben aan het doel van de agenda:

'We willen de komende vier jaar de culturele infrastructuur verstevigen en daarmee een positieve bijdrage leveren aan de aantrekkelijkheid van De Wolden.'

We beschouwen deze Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden' als een levend document, waarin per jaar nieuwe accenten gelegd kunnen worden. De inhoud van deze agenda is doorlopend agendapunt bij de diverse overleggen binnen het netwerk. Op basis van de uitkomsten maken we jaarlijks in het afstemmingsoverleg van de trekkers de balans op. We monitoren de voortgang, formuleren aandachtspunten en vullen de tabellen met concrete acties voor het komende jaar verder in. We doen dit in het eerste kwartaal van het jaar, op het moment dat ook overige informatie voor de gemeentelijke financiële Kadernota voor het daaropvolgende jaar verzameld wordt. Deze jaarlijkse monitoring en vooruitblik wordt geagendeerd voor het programmahoudersoverleg Ontwikkelt met kleur en talent (gemeentelijke programma waar cultuur onderdeel van uit maakt).

Bijlage 1 Organogram netwerk 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden'

Bijlage 2 **Agenda uitgewerkt in drie pijlers**

Met een aantal betrokkenen zijn de drie pijlers (Cultuur is gezond, Het verhaal van De Wolden en Samen sterker) nader uitgewerkt (zie bijlage). Let op: dit is een denkrichting en moet gezien worden als een leidraad voor de vervolgesprekken en vervolgstappen met onze samenwerkingspartners.

Pijler 1 'Cultuur is 'gezond'

Binnen deze pijler gaan we vanuit cultuur de samenwerking en verbinding zoeken met sportfunctionarissen, Welzijn De Wolden, verenigingen (sport en cultuur). Dit met als doel om alle inwoners een culturele basis te bieden en cultuur meer en meer in te zetten als middel om maatschappelijke vraagstukken op te lossen. We doen dit voor alle doelgroepen maar hebben speciale aandacht voor kinderen, jongeren, senioren en inwoners met een afstand tot de samenleving (bijvoorbeeld omdat ze laaggeletterd zijn).

De pijler 'Cultuur is gezond' werkt de komende jaren aan de volgende speerpunten:

- Cultuur verbinden met sport
- Cultuur als middel voor maatschappelijke vraagstukken
- Cultuuronderwijs (van 0 tot en met 12 jaar)
- Talentontwikkeling

Speerpunt 'Cultuur verbinden met sport'

Betrokkenen hebben bij de totstandkoming van de Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden' aangegeven het intensiveren van de samenwerking tussen sport en cultuur als kans te zien.

Inmiddels hebben in De Wolden niet alleen de sportfunctionarissen en de cultuurcoaches de handen in één geslagen, maar is ook het Vrijwilligersinformatiepunt (ViP) betrokken bij het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties zoals sport- cultuurverenigingen en dorpsbelangen. De problemen waar deze vrijwilligersorganisaties tegenaan lopen komt vaak op hetzelfde neer: denk aan de werving en behoud van vrijwilligers, de financiële huishouding, (nieuwe) samenwerkingsvormen, PR en communicatie. De ondersteuning aan deze organisaties wordt in de komende jaren verder vormgegeven zodat de organisaties toekomstbestendig worden.

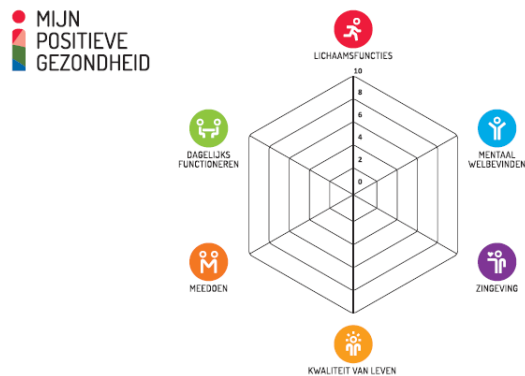
Ook het (na)schoolse aanbod wordt meer samen met sport uitgewerkt zodat een totaalaanbod op het gebied van sport, bewegen en cultuur ontstaat. We willen voldoende aanbod hebben voor onze inwoners en het aanbod moet aansluiten op het aanbod onder schooltijd. Binnen het KC-team wordt hier uitvoering aan gegeven.

Speerpunt 'Cultuur als middel voor maatschappelijke vraagstukken'

Er is steeds meer wetenschappelijk bewijs dat kunst en cultuur een belangrijke bijdrage kan leveren aan gezond en gelukkig leven, voor jong en oud. Van dansen met Parkinson patiënten, muziek maken met dementerenden tot bezoek aan theater of museum. Kunst heeft effect op de positieve gezondheid van mensen (zoals minder medicijngebruik en het opdoen van meer sociale contacten).

Wat is positieve gezondheid?

Huisarts en onderzoeker Machteld Huber introduceerde in 2012 het begrip 'positieve gezondheid' als nieuwe definitie van gezondheid. Bij positieve gezondheid is de kijk op gezondheid veel breder dan alleen ziekte en behandeling daarvan. Het gaat er ook om hoe mensen omgaan met tegenslag, veerkracht tonen en eigen regie voeren. Daarbij spelen kwaliteit van leven, zingeving, mentaal welbevinden, mee kunnen doen en dagelijks functioneren een even grote rol als het lichamelijke welbevinden. Het begrip krijgt steeds meer weerklank in het sociale domein en gezondheidszorg. Cultuur, het actief iets doen met kunst, wordt gezien als een van de middelen om de positieve gezondheid te bevorderen.

Vergrijzing en eenzaamheid

Onze gemeente veroudert in een rap tempo. Daarnaast neemt het aandeel mensen dat zich in meer of mindere mate eenzaam voelt, toe. In Drenthe ligt dit rond de 48%. Voor 19- tot 65-jarigen is dit 39% en voor de 65-plussers 45%. Ook in De Wolden is eenzaamheid een punt van aandacht. Er is een sterke toename van ouderen dat zich in meer of mindere mate eenzaam voelt. In de periode 2016-2020 steeg dat van 45% naar 47%. Ouderen hebben vaker het gevoel dat ze te weinig sociale relaties hebben (23%). Culturele interventies kunnen een positieve bijdrage leveren aan het aanpakken van deze maatschappelijke opgave. Culturele interventies zijn kunst en cultuuractiviteiten die een bijdrage beogen of leveren aan de positieve gezondheid van ouderen. Hieronder valt zowel actieve kunstparticipatie (zelf muziek maken of schilderen) als receptieve kunstparticipatie (muziek beluisteren en kunst bekijken).

Jongeren en ouderen door middel van kunst en cultuur met elkaar in contact brengen om zo eenzaamheid te voorkomen bij ouderen en een brug te slaan tussen twee generaties is ook een voorbeeld van het inzetten van cultuur als middel voor maatschappelijke vraagstukken.

Mobiele werkplaats

In 2022 is er gestart met de pilot 'Mobiele Werkplaats, kunst bij jou in de straat' door Welzijn de Wolden. Het project vormt de start van een vernieuwde werkwijze van het Buurtteam in Ruinerwold met kunstenaressen Marjelle Barneveld. Daarmee kunnen inwoners met elkaar een kunstwerk maken voor hun dorp. Het doel is om hiermee meer verbinding in wijken van De Wolden te krijgen en het sluit aan bij het idee van positieve gezondheid.

Laaggeletterdheid

In Nederland is één op de negen mensen tussen de 15 en 65 jaar laaggeletterd. Laaggeletterden beheersen de taal onvoldoende om zich zelfstandig te kunnen redden in de maatschappij. Voor de gemeente De Wolden betekent dit dat zo'n 2.000 tot 3.000 inwoners minder taalvaardig zijn. Samen met het Taalnetwerk De Wolden gaan we onderzoeken welke culturele initiatieven ontwikkeld kunnen worden om laaggeletterdheid onder inwoners aan te pakken.

Jongerenparticipatie

Jongerenparticipatie is jongeren op een actieve manier betrekken (al dan niet bij beleidsvorming). Jongerenparticipatie is het aangaan van een blijvende relatie. Ervaring leert ons dat jongeren gemotiveerd zijn en blijven als er een combinatie is van snel resultaat, een spannende beleving en wanneer jongeren zich serieus genomen voelen. Het geven van verantwoordelijkheid speelt bij jongeren vaak een grote rol.

Een voorbeeld van een initiatief gericht op jongeren(participatie) is 'Passie op het Platteland'. Het is een project voor en door jongeren op het platteland. Ontwerper Vera Vos (22, De Wijk), filmmaker Manon Hessels (27, Ruinen) reden samen met jongerenwerkers Jojanne & Mascha (tijdens de gehele corona-periode) met hun knalgele bus en een eigen thuishalte langs de jongeren op het platteland in de gemeente De Wolden. Er wordt namelijk verondersteld dat jongeren veelal wegtrekken en dat er niets te beleven valt, maar niets is minder waar. Met een videoserie hebben de makers in kaart gebracht hoe de jeugd het platteland beleeft. Dit initiatief is een succes gebleken en we willen dit soort initiatieven blijven ondersteunen om het door te ontwikkelen. Hierbij zien we ook een koppeling met Wiede Wold (culturele gemeente De Wolden) waarin we de samenwerking met jongeren optimaal tot stand willen brengen door een 'community manager' aan te stellen die zich specifiek richt op jongeren. Deze werkt ook samen met jongerenwerkers van de gemeente.

Speerpunt 'Cultuuronderwijs van 0 tot en met 12 jaar'

Waarom cultuuronderwijs?

Op de basisschool wordt een fundament gelegd voor de culturele ontwikkeling van kinderen, het pad dat zij doorlopen van kennismaking met kunst en cultuur naar het ontwikkelen van eigen talenten. Cultuuronderwijs op basisscholen maakt kunst en cultuur ook toegankelijk voor leerlingen die dit van huis uit niet meekrijgen. Lessen in (Drentse) literatuur, theater, media of erfgoed zijn niet alleen leuk, deze lessen zijn nodig voor de brede vorming van kinderen. Door cultuureducatie ontwikkelen kinderen hun talenten, maken zij kennis met schoonheid en leren zij de waarde van kunst te begrijpen. Kunst zorgt voor historisch besef en daagt leerlingen uit om een creatieve, onderzoekende houding te ontwikkelen. Daarnaast kan cultuureducatie een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van leergebied overstijgende vaardigheden, zoals analyseren, evalueren en creëren.

Cultuuronderwijs in De Wolden

Cultuuronderwijs heeft een goede basis op de basisscholen in De Wolden. Alle dertien scholen nemen deel aan de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). Er is een stijgende lijn (van ambitie scenario 2,5 naar 2,7) zichtbaar in de EVI evaluatie. EVI

meet de ontwikkeling op het gebied van cultuuronderwijs ten opzichte van het voorgaande schooljaar. Basisscholen in De Wolden hebben aangegeven door te willen groeien naar ambitie scenario 2,9. Hieronder geven we aan hoe we door willen groeien naar dit scenario en hoe cultuuronderwijs bij alle basisscholen in De Wolden hoog op de agenda komt te staan.

Continuïteit in samenhangend en structureel cultuuronderwijs

De gemeente subsidieert het Cultuurland De Wolden (voorheen Land van Scala), een lessenserie binnen elke discipline die elk jaar op de school aangeboden wordt. In 2021 is door de cultuurcoach onderzoek gedaan naar de haalbaarheid en de wens een georganiseerd Cultuurcarrousel voor de basisscholen in De Wolden tot stand te laten komen. Uit dit onderzoek is gebleken dat alle scholen in De Wolden positief staan tegenover een cultuurcarrousel voor alle scholen. Vooral kleine scholen kunnen baat hebben bij deze ontwikkeling. In het seizoen 2023-2024 zal er een pilot gedraaid worden met een eerste cultuurcarrousel.

Daarbuiten zijn de basisscholen zelf verantwoordelijk voor de inhoud van cultuuronderwijs. Dit vraagt om een duidelijke visie op cultuuronderwijs. De interne cultuurcoördinatoren op basisscholen (icc'ers) worden hierbij ondersteund en begeleid door de cultuurcoaches. Dit gebeurt onder andere door individuele gesprekken en coaching van de icc'ers, gezamenlijke icc'ers bijeenkomsten en deskundigheidsbevordering door middel van workshops of lezingen waar binnen de scholen behoefte aan is.

Bij de totstandkoming van de Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden' gaven betrokkenen vanuit het onderwijs aan dat de kwaliteit van het cultuuronderwijs sterk afhankelijk is van de icc'er en de betrokkenheid van het team. Daarnaast ontbreekt soms de continuïteit doordat er op sommige scholen regelmatig gewisseld wordt van icc'er. Door het gezamenlijke cultuureducatieprogramma gaan we samen met de basisscholen de kwaliteit en continuïteit van het cultuuronderwijs tot stand brengen.

Ontwikkelingen in het cultuuronderwijs die hier goed bij aansluiten zijn vakintegratie en vakoverstijgend werken. Uit gesprekken met de icc'ers van de basisscholen komt de behoefte naar vakintegratie en vakoverstijgend werken sterk naar voren. Het doel van vakintegratie en vakoverstijgend werken is om te verdiepen, te verrijken en te verbinden. De cultuurcoaches willen onderzoeken wat hiervoor de mogelijkheden zijn binnen de basisscholen in De Wolden en hoe dit vormgegeven kan worden.

Méér Muziek in de Klas Lokaal Drenthe

In 2019 wordt in het kader van Méér Muziek in de Klas Lokaal Drenthe het 'Muziekakkoord Drenthe' ondertekend. Ook gemeente De Wolden is ondertekenaar. Doel van Méér Muziek in de Klas Lokaal Drenthe is om ervoor te zorgen dat alle basisschoolkinderen in Drenthe structureel muziekonderwijs krijgen.

Hierin willen we de onder andere de volgende ambities realiseren:

- Muziek heeft een vaste plaats binnen het curriculum van de basisscholen van groep 1 tot en met 8. Kinderen komen in ieder geval wekelijks, in allerlei vormen, in aanraking met muziek in de klas. Van groep 1 tot en met 8 maken kinderen een muzikale ontwikkeling door op het gebied van zingen, spelen, bewegen op muziek, luisteren naar muziek, vastleggen van muziek en het ontwerpen van muziek.

- Voorbereidend muziekonderwijs voor kinderen van nul tot vier jaar vindt plaats in kindcentra en sluit aan bij de doorlopende leerlijn van de basisscholen.
- Vanuit samenwerking met muzikale aanbieders, muziekverenigingen, brede school en kinderopvang werken we aan het ontwikkelen van muzikaliteit van kinderen zodat zij in aanraking komen met muzikaanbieders uit de buurt, zowel in de voorschoolse periode, binnenschools en buitenschools.

Binnen onze gemeente gaan we met onderwijs, culturele instellingen en muziekverenigingen afspreken hoe we invulling geven aan het Muziekakkoord Drenthe.

IKC

In de Wolden zijn inmiddels vijf IKC's. Deze ontwikkeling vraagt om een verbreding van het aanbod binnen cultuuronderwijs in gemeente De Wolden. Hierbij valt te denken aan een doorgaande leerlijn cultuur waarin de voorschoolse educatie ook een plek krijgt. Zodat ook de kinderen onder de vier jaar al kennis maken met- en deelnemen aan een gevarieerd cultuuraanbod. Hierin is een grote rol weggelegd voor culturele aanbieders, maar ook deskundigheidsbevordering voor de pedagogisch medewerkers is hierin een aandachtspunt.

Speerpunt 'Talentontwikkeling'

Naschools aanbod

Op de basisscholen wordt door middel van cultuuronderwijs al een belangrijke bijdrage geleverd aan talentontwikkeling. De impact hiervan zou groter zijn als er een mogelijkheid is om deze ontwikkeling ook na schooltijd door te zetten. Door het naschools aanbod aan te laten sluiten bij de leerlijnen binnen school vindt er verdieping plaats. Bijvoorbeeld het volgen van muzieklessen waarbij in school de basis is gelegd en leerlingen na schooltijd verdiepende lessen kunnen volgen. Zo ontdekken leerlingen hun talenten binnen school maar krijgen ze de kans deze talenten buiten school verder te ontwikkelen.

Het KC-team zou hier een goede bijdrage aan kunnen leveren door met de verschillende organisaties en verenigingen te zorgen voor een aantrekkelijk naschools aanbod. Ook is het verstandig hierin de mogelijkheden binnen de BSO/IKC mee te nemen aangezien zij een groot deel van de doelgroep bedienen.

Talentkracht

We hanteren de term Talentkracht voor ons gehele culturele beleid. Het uitgangspunt van Talentkracht is dat ieder kind talentvol is. Een brede visie op gezondheid waarin de mens centraal staat en de focus ligt op de kracht. Talentkracht sluit aan bij deze visie. Vanuit de culturele alliantie van de provincie Drenthe hebben wij een subsidie ontvangen om educatieve professionals die werkzaam zijn in onderwijs, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, buitenschoolse opvang en de vrijetijdsvoorzieningen als cultuur, bibliotheek, Taalpunt De Wolden, en sport en beweging te trainen zodat zij het talentkrachtig handelen kunnen internaliseren in hun dagelijkse werk met kinderen. Dit doen we samen met wetenschappers en onderzoekers van de RUG en Hanze Hogeschool Groningen die vanuit deze visie werken.

Samenwerking sport en cultuur

De sport en cultuurcoaches gaan onderzoeken of er behoefte is aan een proeverij/kennismakingsevent op het gebied van sport en cultuur is. Bij dit event is het

de bedoeling dat iedereen, zowel jong als oud kennis kan maken met aanbod op sportief en cultureel gebied.

Zomerprogrammering De Wolden

Elk jaar organiseren de jongerenwerkers, sportfunctionarissen en de cultuurcoaches een programma voor jongeren tussen 12 en 18 jaar in de zomervakantie. Dit wordt medegeorganiseerd door de jongeren zelf. Het aanbod is te vinden op www.youngdewolden.nl

Sport- en cultuurkamp Hoogeveen en De Wolden

Elk jaar organiseren de jongerenwerkers van Welzijn de Wolden en de sportfunctionarissen en cultuurcoaches van De Wolden en Hoogeveen het Sport- en Cultuurkamp. Het kamp is voor kinderen uit De Wolden en Hoogeveen die in groep 3 t/m 8 zitten en om uiteenlopende redenen niet op vakantie kunnen. Denk dan aan financiële redenen of kinderen die in een gezin opgroeien waar extra zorgen zijn (ziekte in het gezin/ jonge mantelzorgers). Tijdens deze week, waar kinderen gratis aan mee kunnen doen, zijn er allerlei leuke activiteiten zoals dans, drama en atletiek. Daarna kunnen kinderen die enthousiast zijn geworden lessen en cursussen volgen via het Jeugdfonds voor Sport & Cultuur.

Alle acties per speerpunt staan samengevat in de tabel op de volgende pagina. Dit is een denkrichting en moet gezien worden als een leidraad voor de vervolgesprekken en vervolgstappen met onze samenwerkingspartners.

Speerpunt	Actie in 2023	Actie in 2024
Cultuur verbinden met sport	- Gezamenlijke aanpak werving en behoud vrijwilligers - Totaalaanbod sport en cultuur (naschools) -	- Door ontwikkelen gezamenlijke aanpak vrijwilligers - Door ontwikkelen totaalaanbod naschools
Cultuur als middel voor maatschappelijke vraagstukken	- Inventariseren aan welke vraagstukken cultuur een bijdrage kan gaan leveren. - Inventariseren aanbod en behoefte.	Naar aanleiding van inventarisatie vraagstukken centraal zetten en concrete activiteiten aan verbinden of bij afwezigheid ontwikkelen van passend aanbod.
	Onderzoek naar inzet culturele interventies in de aanpak van laaggeletterdheid.	
	Gekleurd grijs (K&C) kunst en cultuurprojecten voor senioren in de gemeente meer bekendheid geven en potentiële aanbieders in De Wolden actief benaderen.	Gekleurd grijs (K&C) kunst en cultuurprojecten voor senioren in de gemeente meer bekendheid geven en potentiële aanbieders in De Wolden actief benaderen.
	Vorbereiding pilot cultuurcarrousel door cultuurcoach, icc'ers en Cultuurklik	Starten in seizoen 2023-2024 met de uitrol van de pilot cultuurcarrousel op alle basisscholen in De Wolden
Talentontwikkeling (cultuureducatie)	Verkennen en onderzoeken van de mogelijkheden voor een doorgaande leerlijn cultuureducatie voor kinderen onder de 4 jaar.	Cultuurcoaches samen met de IKC's doorgaande leerlijnen opzetten.
	Kennismakingsevenementen voor cultuur en sport mogelijk blijven maken zoals bijvoorbeeld de openverenigingsdag en de Oktober Kindermaand.	Kennismakingsevenementen voor cultuur en sport mogelijk blijven maken zoals bijvoorbeeld de openverenigingsdag en de Oktober Kindermaand.
	Scholen ondersteunen bij het ontwikkelen van een visie op	Visie doorontwikkelen en bijstellen.

	cultuuronderwijs (als onderdeel van strategisch schoolplan).	
	- Onderzoeken welke educatieve professionals getraind willen worden in 'talentkrachtig handelen' - Educatieve professionals trainen en uitkomsten monitoren	Doorontwikkeling project 'Talentkracht'

Pijler 2 'Het verhaal van De Wolden'

Het verhaal van De Wolden. De titel van deze pijler spreekt voor zich. Binnen deze pijler werken we de komende jaren aan de volgende speerpunten:

- Beleving erfgoed en verhalen vergroten
- Toekomstbestendige musea
- Cultuur verbinden met natuur, recreatie en toerisme

Hieronder volgt een korte omschrijving per speerpunt.

Speerpunt 'Beleving erfgoed en verhalen vergroten'

De cultuurhistorie in onze gemeente is rijk en divers. Het omvat het gebouwde erfgoed, zoals de meer dan 120 rijksmonumenten en het historisch cultuurlandschap van de veenontginningen en het esdorpenlandschap. Ook de vaak onzichtbare archeologische sporen en ons immaterieel erfgoed zoals onze tradities, ambachten en gebruiken maken deel uit van ons cultureel erfgoed. Aan al ons erfgoed zijn verhalen verbonden en deze hebben een grote betekenis. Samen vertellen ze het verhaal van onze gemeente, onze dagelijkse leefomgeving. Ze verbinden ons en geven ons een gemeenschappelijke identiteit. Cultureel erfgoed is daarmee van grote waarde voor onze (toekomstige) inwoners, bezoekers, toeristen en bedrijven. Recent onderzoek heeft uitgewezen dat erfgoed een positief effect heeft op de waarde van vastgoed en het vestigingsklimaat.

Impuls aan Open Monumentendag

Om de verbindende kracht van erfgoed te laten zien, willen we de beleving van ons erfgoed de komende jaren vergroten. We willen het verhaal van De Wolden nog meer op een eigentijdse manier door onze inwoners laten vertellen en bewaren voor de toekomst. Jaarlijks wordt in De Wolden de Open Monumentendag georganiseerd. Tot 2021 werd de Open Monumentendag georganiseerd door het comité Open Monumentendag bestaande uit 4 leden en ondersteund door beleidsmedewerker Erfgoed en cultuurhistorie van de gemeente. Helaas hebben de leden van het comité in april 2022 aangegeven met het organiseren van de Open Monumentendag in gemeente De Wolden te stoppen, mede door vertrek beleidsmedewerker in maart 2022. De nieuwe beleidsmedewerker Erfgoed en Cultuurhistorie is per 1 augustus 2022 begonnen en heeft voor 2022 de Open Monumentendag georganiseerd en is op zoek naar nieuwe leden voor het comité Open Monumentendag, of de op te richten stichting Open Monumentendag.

De bezoekersaantallen en het aantal deelnemende open monumenten is minimaal. We willen een impuls geven aan de Open Monumentendag zodat in ieder geval de bezoekersaantallen worden verdubbeld. Dit doen we onder andere door voorafgaand aan

de Open Monumentendag verhalen te schrijven (storytelling) over de monumenten en deze als promotiemateriaal in te zetten. We sluiten meestal aan bij het landelijke thema van de Open Monumentendag. In verband met De Wolden Culturele gemeente Drenthe willen we met thema Open Monumentendag 2023 aansluiten bij "Het verhaal van De Wolden". Een combinatie van Open Monumentendag met een fiets- wandel of kunst/atelier route zal zeker helpen meer bezoekers te trekken. We onderzoeken of bestaande kunst-/atelier routes in zelfde weekend als Open Monumentendag kunnen worden georganiseerd. Dit geldt ook voor b.v. kunstmarkten e.d. Cross-overs met recreatie en toerisme, sport en ondernemers zijn een pré. Onder andere de organisatie van een urban trail (een populair hardloopconcept waarbij je tijdens een run een plek op een bijzondere en unieke manier ontdekt) zien we als één van de mogelijkheden om op een eigentijdse manier de beleving van ons erfgoed te vergroten. Maar ook een muzikaal lint van muziek- en zangverenigingen (als vervolg op de bestaande Tour De Wolden) die de monumenten met elkaar verbindt is één van de mogelijkheden. Ook onderzoeken we de mogelijkheden voor scholen om deel te nemen aan de Open Monumentendag Klassendag.

Adopteer een monument

Met het project Adopteer een monument gaat de lokale oorlogsgeschiedenis voor kinderen leven: ze ontdekken het verhaal achter een oorlogsmonument in hun buurt. Ze leren wat herdenken is en waarom het belangrijk is om de verhalen uit de oorlog door te geven. Door onderzoek te doen naar hun monument of oorlogsgraf en zelf een herdenking te organiseren raken leerlingen betrokken bij de geschiedenis. We koppelen dit aan de pilot cultuurcarrousel voor basisscholen waarin Erfgoed het centrale thema gaat zijn.

Erfgoed en verhalen (digitaal) toegankelijk maken

We ondersteunen initiatieven die ons erfgoed en de verhalen (digitaal) toegankelijk maken. De Wolden heeft een brochure Authentiek De Wolden. Deze brochure is een eerste aanzet om verhalen over erfgoed onder de aandacht te brengen. Aan de hand van het provinciale concept 'De Verhalenwerf' verkennen we de mogelijkheden om nog meer verhalen uit onze gemeente (erfgoed, lokale musea en verhalen van inwoners) vast te leggen. In 2025 bestaat Zuidwolde 750 jaar. Dit is een kans om meer aandacht te besteden aan de geschiedenis van het dorp.

In 2020 is door recreatieschap Drenthe een Drenthe Routes app gelanceerd. In deze app zit ook de mogelijkheid om erfgoed en verhalen routes/locaties op te nemen. Perfecte mogelijkheid om de verhalen van De Wolden bereikbaar te maken voor een breed publiek. We onderzoeken de mogelijkheden om hierbij aan te sluiten.

Speciale aandacht voor kinderen en jongeren

We willen cultureel erfgoed en het verhaal van De Wolden overdragen aan kinderen en jongeren op een manier die bij hun belevingswereld aansluit. De cultuurcoaches spelen hierbij een belangrijke rol. Zij gaan de verbinding tussen cultureel erfgoed – school – lokale musea – historische verenigingen tot stand brengen in hele concrete projecten. Denk bijvoorbeeld aan de viering van 80 jaar vrijheid in 2025, adopteer een monument en organisatie van een jaarlijkse Open Monumenten Klassendag (gekoppeld aan de Open Monumentendag). Ook coaching op het gebied van educatiemateriaal is een taak voor de cultuurcoaches en willen we naar een hoger plan tillen.

Toekomstbestendige musea

De Wemme in Zuidwolde, De Karstenhoeve in Ruinerwold en Pasmanshuus in Ruinen zijn van grote culturele en sociale waarde in onze gemeente. Zonder voldoende bezoekers en vrijwilligers hebben lokale, kleine musea echter onvoldoende bestaansrecht. Jaarlijks vindt vanaf 2019 een structureel, bestuurlijk overleg plaats met deze drie musea waarin de toekomstplannen van de musea besproken worden. Ook zijn we als gemeente De Wolden onderdeel van de werkgroep kleine musea (binnen de culturele allianties van de provincie Drenthe). Binnen deze alliantie kijken we in samenwerking met het Platform Kleine Musea hoe we onze kleine musea kunnen ondersteunen en wat daarvoor nodig is. Musea zien marketing en promotie als één van de moeilijkste punten. Aansluiting bij het provinciale concept en website 'de Verhalenwerf' kan uitkomst bieden. We onderzoeken de mogelijkheden hiervoor in samenwerking met de lokale musea, bibliotheek en de historische verenigingen.

De gemeente De Wolden is lid van de businessclub Drents Museum. Dit lidmaatschap verbinden we aan de lokale musea. Jaarlijks ontvangen we honderd toegangskarten voor het Drents Museum. Deze karten stellen we samen met een toegangskart voor een museum uit onze gemeente beschikbaar aan actieve inwoners van onze gemeente en relaties.

Speerpunt 'Cultuur verbinden met natuur, recreatie en toerisme'

Er wordt onvoldoende samengewerkt tussen cultuur en recreatie en toerisme, geven betrokkenen aan in de SWOT analyse. Echter, de culturele factor leent er zich bij uitstek voor om De Wolden een onderscheidende waarde te geven. Zo wordt cultuur aangeboden als arrangement gekoppeld aan een verblijf in de gemeente als kans genoemd. Cultuur heeft een toenemend belang in de positionering van regio's, zoals een plattelandsgemeente als De Wolden. Gevoel, beleving, emotie, kernwaarden in de lokale samenleving, maar ook het landschap, de architectuur van gebouwen, de uitstraling van de publieke ruimte en voorzieningen op het vlak van cultuur zijn dragers wanneer het gaat om positionering.

Cultuur en recreatie en toerisme willen we hand in hand laten gaan. We gaan deze cross-over realiseren door enerzijds producten (culturele arrangementen koppelen aan een verblijf) te ontwikkelen en anderzijds door het culturele aanbod (met regionale aantrekkingskracht) in De Wolden op de kaart te zetten als onderdeel van het sterke merk Drenthe.

Foodsteps

Een mooi voorbeeld waarin cultuur gecombineerd wordt met recreatie en toerisme is foodsteps. De Drenthe Hikes Foodsteps vertelt het verhaal van de omgeving van brinkdorp Ruinen. Het landschap is al eeuwen in gebruik door ons en onze voorouders om voedsel te produceren. Aan de hand van de videobeelden, podcasts en soms spontane ontmoetingen met de molenaar, de schaapherder, boer Jan, boerenfamilie Muggen of Wijnboeren Cor & Marjan, krijgt men een beeld hoe ons voedsel lokaal wordt geproduceerd.

Inzetten storytelling

Storytelling is een inspirerende communicatiemethodiek die mensen verbindt. Je vertelt het verhaal van iets of iemand waardoor meer beleving en/of inleving ontstaat. Het kan bijvoorbeeld gaan over een persoon (inwoner van De Wolden) die iets bijzonders heeft

gedaan/meegemaakt of die iets vreemds is overkomen. Maar het kan ook het verhaal van een groep, buurt of dorp zijn waar iets spannends, verdrietigs of iets leuks gebeurd is. We gaan de verhalen van De Wolden bijvoorbeeld vertellen aan de hand van de monumenten tijdens de Open Monumentendag. Wie hebben er gewoond, wat deden deze personen, zijn er bijzondere dingen gebeurd? Welke functie had dit gebouw? Wie heeft het gebouwd? Door het verhaal op te tekenen en te vertellen creëer je meer betrokkenheid en vindt overdracht plaats van interessante cultuurhistorische gebeurtenissen. Deze verhalen gaan we onder andere ophalen bij onze inwoners.

Theater of verhalen over cultureel landschap en erfgoed

De Wolden heeft een stevig gewortelde verhaal- en vertelcultuur. In 2022 was in openluchttheater Ruinen het toneelstuk "de heksen van Ruinen" Hierin wordt de locatie Hunnenkloosterberg in boswachterij Ruinen te Echten genoemd. In 2022 is de Hunnenkloosterberg aangewezen als aardmonumenten (= voorbeeld van smelt waterheuvel uit ijstijd). Denk ook aan het verhaal van Mina Koes. Ruim 140 jaar geleden werd in de buurt van veenplas Het Zwarte Gat een gruwelijke moord gepleegd. Die op het dienstmeisje Mina Koes. Toen, in 1881, al schokkend, maar nog altijd zingt het verhaal letterlijk en figuurlijk rond. Voor de werkgroep theaterstuk Mina Koes reden om met een voorstelling in het natuurgebied te komen.

Door theater of verhalen/sagen over een streek of gebouw binnen de gemeente te vertellen, ontstaat er draagvlak voor behoud van dit erfgoed of landschap en wordt de kennis van de geschiedenis van de eigen leefomgeving vergroot. Bij evenementen geldt dat we de organisatie willen stimuleren om cross-overs en samenwerking met bijvoorbeeld ondernemers te zoeken zodat het evenement nog meer van betekenis wordt in de gemeente en in de regio. Onderzocht wordt of door theater of Storytelling meer verhalen bekend worden en verbonden kunnen worden met cultuurhistorisch landschap of erfgoed.

Alle acties per speerpunt staan samengevat in de tabel op de volgende pagina. Dit is een denkrichting en moet gezien worden als een leidraad voor de vervolggesprekken en vervolgstappen met onze samenwerkingspartners.

Speerpunt	Actie in 2023	Actie in 2024
Beleving erfgoed en verhalen vergroten	Actief zoeken naar nieuwe leden Comité Open Monumentendag voor 2023.	Impuls geven aan Open Monumentendag (o.a. storytelling als promotie inzetten, eigentijds programmaonderdeel toevoegen, aansluiten bij landelijke Open Monumenten Klassendag voor onderwijs)
	Verkennen mogelijkheden 'Adopteer een monument', eventueel binnen het project pilot cultuurcarrousel	Mogelijke uitvoering 'Adopteer een monument'
	Erfgoed en verhalen (digitaal) toegankelijk maken: verkennen mogelijkheid om aan te sluiten bij provinciaal concept De Verhalenwerf Verkennen mogelijkheden om verhalen te ontsluiting via route app Drenthe	Aansluiten bij de Verhalenwerf (mogelijk)
	Cultuurcoaches brengen verbinding tussen cultureel erfgoed – school – lokale musea – historische verenigingen tot stand (o.a. in concrete projecten)	Cultuurcoaches brengen verbinding tussen cultureel erfgoed – school – lokale musea – historische verenigingen tot stand (o.a. in concrete projecten)
	Inzetten storytelling	Inzetten storytelling

Toekomstbestendige musea	Jaarlijks gesprek met lokale musea over toekomstplannen	Jaarlijks gesprek met lokale musea over toekomstplannen
	Lidmaatschap businessclub Drents Museum verbinden aan lokale musea	Lidmaatschap businessclub Drents Museum verbinden aan lokale musea
	Coachen lokale musea e.d. bij maken van goed educatiemateriaal	Coachen lokale musea e.d. bij maken van goed educatiemateriaal
	Belevingswaarde van de Cultuurhistorie vergroten o.a. door het beleefbaarder en toegankelijker maken van cultuurhistorie en erfgoed. En daarmee de positie van de gemeente te verbijzonderen.	
	Samenwerking zoeken met Gebiedspromotie Zuidwest-Drenthe	Samenwerking zoeken met gebiedspromotie Zuidwest-Drenthe

Pijler 3 'Samen sterker'

Binnen de pijler 'Samen sterker' werken we de komende jaren aan de volgende speerpunten:

- Sterk netwerk
- Toekomst van amateurkunst
- Samenwerking bevorderen tussen evenementen
- Ondersteuning vrijwilligerswerk
- Promotie van het aanbod

Hieronder volgt een korte omschrijving per speerpunt.

Speerpunt 'Sterk netwerk'

De Wolden heeft een goede culturele infrastructuur met een sterk verenigingsleven (muziek, zang en toneel), veel kunstenaars en schrijvers en veel succesvolle evenementen.

Wat mist in de culturele infrastructuur is samenwerking en een onderling netwerk. Door meer samenwerking tussen de verschillende verenigingen en evenementen onderling, maar ook met ondernemers of andere beleidsdomeinen kunnen ze elkaar versterken. Zo blijft de culturele infrastructuur voor in de toekomst behouden. We gaan in gesprek met verschillende organisaties om de vraag op te halen. Op basis van de uitkomsten van deze gesprekken zoeken we naar een manier om de samenwerking en een onderling netwerk verder vorm te geven.

Binnen het cultuuronderwijs wordt in een aantal dorpen al samengewerkt met lokale muziekverenigingen, maar nog niet overal. Daarnaast zijn er ook nog andere partijen waarmee de samenwerking gezocht zou kunnen worden. Door als school meer samen te werken met de culturele omgeving vergroot je de culturele omgeving van het kind. Onze ambitie is dat elke basisschool in de toekomst een samenwerking heeft met een amateurkunstvereniging of andere organisatie in de directe omgeving van de school.

Speerpunt 'Toekomst van Amateurkunst'

Het culturele verenigingsleven verandert door veranderingen in tijdsbesteding en behoeften van deelnemers. Krimp, vergrijzing en ontgroening zorgen voor minder leden. Ook hebben veel verenigingen moeite om vrijwilligers voor bestuursfuncties te vinden.

Tegelijkertijd ontstaan er ook nieuwe verenigingen en organisatievormen. Landelijk is een toename van projectmatige activiteiten en lidmaatschappen zichtbaar, dit blijkt ook uit de monitor Amateurkunst. Dit heeft gevolgen voor het aantal leden bij verenigingen.

Deze ontwikkelingen zijn ook zichtbaar in onze gemeente. Meerdere verenigingen hebben te maken met een teruglopend ledenaantal en sommige verenigingen staan op het punt om te verdwijnen, of zijn dit helaas al. Het belang van amateurkunst/cultuurparticipatie is groot voor de samenleving. Cultuurparticipatie biedt mensen mogelijkheden om vorm te geven aan hun identiteit, aan de manier waarop ze in de wereld staan en aan hun relatie met anderen en met de samenleving.

We willen dat gemeente De Wolden een bloeiend en sterk verenigingsleven houdt. Daarom willen we het wervingsbeleid van de verschillende verenigingen in kaart brengen. Dit met als doel om knelpunten inzichtelijk te krijgen maar ook zodat verenigingen onderling de succesverhalen met elkaar kunnen delen.

Een project wat hier goed bij aansluit is het project Amateurkunst in de Lift. Dit project werd in het verleden uitgevoerd in de provincie Overijssel. In dit project krijgen amateurkunstverenigingen de mogelijkheid om een coachingstraject te volgen op artistiek, inhoudelijk of organisatorisch gebied. Het doel van dit project is dat de amateurkunstenaars deskundiger worden, hun netwerk vergroten, een breder publiek bereiken en om de kwaliteit van de amateurkunst te verbeteren.

Binnen dit project zou er voor de coaching op bestuurlijk niveau een koppeling gemaakt kunnen worden tussen lokale ondernemers en verenigingen.

We willen de behoefte naar een dergelijk project binnen de amateurkunst in De Wolden onderzoeken.

Iktoon

Veel kunstbeoefenaars willen hun kunsten tonen aan publiek. Dat kan in de vorm van voorstellingen, concerten of exposities. Hiervoor is vaak een gebouw of locatie nodig. Steeds vaker maken beoefenaars gebruik van online podia om hun werk te delen en te tonen. Iktoon is een landelijk initiatief om amateurkunstenaars in de maand juni een podium te bieden. Alle gemeentes kunnen zich hierbij aansluiten.

We willen als gemeente De Wolden hier graag bij aansluiten en hiervoor gaan wij onderzoek doen naar de behoefte en mogelijkheden binnen onze gemeente.

Speerpunt 'Samenwerking bevorderen tussen evenementen'

De Wolden heeft veel verschillende evenementen. Op dit moment is het aanbod versnipperd en wordt er nog weinig samengewerkt. Door een duidelijkere samenhang in het aanbod en meer samenwerking tussen de evenementen zouden de evenementen een grotere impact kunnen hebben. Ook krijgt een kleiner festival meer 'smoel' binnen een groter festival, de organisatie kan kosten besparen, festivals profiteren van elkaar publiek en er ontstaat een shop in shop concept met verschillende disciplines en stijlen binnen één evenement.

Er komen steeds nieuwe initiatieven bij en het is mooi om hierin de onderlinge verbinding te zoeken. We stimuleren initiatieven altijd om cross overs te zoeken en zo elkaar te versterken in plaats van te beconcurreren. Uiteindelijk heeft elk evenement, hoe anders

ook, een soortgelijke ambitie. Ook dagen we evenementen uit om te blijven vernieuwen in het aanbod.

Door een duidelijk overzicht te maken van de evenementen die er door het jaar heen plaats vinden in De Wolden kunnen we kijken waar mogelijkheden zijn om de onderlinge samenwerking op te zoeken. Ook bij nieuwe initiatieven geven we altijd het advies om te kijken naar cross-overs met bestaande evenementen. Dit doen we altijd in samenspraak met desbetreffende partijen.

Speerpunt 'Ondersteunen vrijwilligerswerk'

Voor iedereen die vrijwilligerswerk wil doen én voor organisaties die vrijwilligers zoeken, is er het Vrijwilligers informatie Punt (ViP) De Wolden. ViP De Wolden informeert, adviseert en ondersteunt vrijwilligers en met vrijwilligers werkende organisaties in gemeente De Wolden.

Amateurkunstverenigingen draaien over het algemeen op de inzet van vrijwilligers. Ook het vrijwilligersbestand in De Wolden heeft te maken met vergrijzing. Sportverenigingen ervaren hetzelfde 'probleem'. Een goede ondersteuning van vrijwilligers kan enorm bijdragen aan een bloeiend cultureel klimaat.

Binnen het domein sport is er een duidelijk vrijwilligersbeleid. Het is onze wens om deze lijn door te trekken naar alle amateurkunstverenigingen. Hierin kunnen twee verschillende domeinen elkaar versterken. Daarnaast zouden er in samenwerking met ViP trainingen georganiseerd kunnen worden voor vrijwilligers. Zodat vrijwilligers hun kennis kunnen ontwikkelen.

Als eerste stap is het goed het huidige vrijwilligersbeleid van de verenigingen inzichtelijk te maken en te onderzoeken waar de kansen liggen. Daarna kan er gekeken worden hoe het vrijwilligersbeleid binnen de sport vertaald kan worden naar het culturele veld. Door verenigingsavonden te organiseren zetten we hiermee al de eerste stap. We intensiveren het contact in 2023 met de verenigingen en nodigen eventueel externe expertise in om verenigingen (en andere vrijwilligersorganisaties) te ondersteunen.

Speerpunt 'Promotie van het aanbod'

Cultuurevenementen van regionale betekenis in Drenthe huisstijl

In de marketingcommunicatie en informatievoorziening sluiten we zoveel mogelijk aan bij de instrumenten en de huisstijl van Marketing Drenthe. Deze keuze betekent dat het onderhouden van een verbinding tussen het (veelal kleinschalige) lokale aanbod en de regiomarketing onder het merk Drenthe op een hoger schaalniveau van essentieel belang is. De gemeente ziet het als haar taak om ervoor te zorgen dat verbinding tot stand komt. We doen dit samen met de toeristisch regisseurs van vereniging voor toeristische gebiedspromotie De Wolden. Deze vereniging en haar toeristisch regisseurs vormen de verbindende schakel tussen Marketing Drenthe en de lokale evenementenorganisatoren. Bij het verstrekken van een subsidie aan evenement met regionale potentie hebben we als vereiste dat er gecommuniceerd wordt in de Drenthe huisstijl (voor eenheid en herkenning). Drenthe is het merk, de evenementen in De Wolden zijn de producten. Door deze kenmerkende authentieke evenementen en overig aanbod in de etalage te zetten wordt het merk Drenthe perfect geladen.

Promotie van lokale cultuurevenementen

Organisatoren van evenementen zijn zelf verantwoordelijk voor de marketing en promotie van evenementen. Daarnaast worden evenementen met een lokaal karakter gepromoot via het facebookaccount van Cultureel De Wolden en de culturele agenda op www.cultureeldewolden.nl. De organisator van een evenement moet hiervoor zelf informatie aanleveren via cultuurcoach@dewoldenhoogeveen.nl.

Daarnaast bieden we lokale kunstmakers (of uit de buurt van De Wolden) een podium aan door exposities in het gemeentehuis mogelijk te maken. Nieuw is dat we ook openingen gaan toevoegen aan deze exposities. De openingen bieden ook ruimte voor netwerken. Daarnaast doen een aantal kunstmakers mee met Oktober Kindermaand.

Ook werken we met BSO Wolderwijs, sport en cultuur samen aan een programma op de BSO's na schooltijd.

Alle acties per speerpunt staan samengevat in de tabel op de volgende pagina. Dit is een denkrichting en moet gezien worden als een leidraad voor de vervolggesprekken en vervolgstappen met onze samenwerkingspartners.

Speerpunt	Acties in 2023	Acties in 2024
Sterk netwerk	Contacten onderhouden met (amateur)kunstenaars, verenigingen, stichtingen, scholen, organisatoren en ondernemers met als doel de vraag op te halen en deze waar nodig verbindingen aan brengen tussen deze partijen.	Verenigingen onderling in contact brengen om kennis en ideeën met elkaar uit te wisselen.
De toekomst van Amateurkunst	Amateurkunst in de Lift, deskundigheidsbevordering op het gebied van beleid, bestuur, vrijwilligers maar eventueel ook inhoud	
	Maatwerk leveren na de algemene inspiratiesessies voor verenigingen	In blijven spelen op de actuele vragen vanuit de amateurkunstverenigingen
	Amateurkunstverenigingen stimuleren om deel te nemen aan de openverenigingendag voor amateurkunstverenigingen	
Samenwerking bevorderen tussen evenementen	De culturele agenda vullen zodat bekend is wat er allemaal is.	
	In gesprek met organisatoren van culturele evenementen om cross-over te realiseren en arrangementen en side-events/activiteiten te ontwikkelen zodat evenement nog meer van betekenis wordt (bijvoorbeeld Mina Koes)	
	De ambassadeurs verbinden met organisatoren van evenementen	
Ondersteunen vrijwilligerswerk	In gesprek gaan met sportverenigingen over het vrijwilligersbeleid binnen sportverenigingen en te onderzoeken hoe dit beleid vorm te geven voor de amateurkunstverenigingen.	
	Nadere samenwerking met het Vrijwilligersinformatiepunt (ViP) bewerkstellingen.	
	Onderzoeken of we het bedrijfsleven kunnen betrekken om verenigingen op bepaalde onderwerpen bij te scholen als een soort sponsering in natura.	Samen met cultuurcoaches vervolg maken op de onderzochte mogelijkheden.

Promotie van het aanbod	Het profiel van cultureel De Wolden een duidelijk gezicht geven, waardoor het beter te vermarkten is naar inwoners en bezoekers.	Voortborduren op de herkenbaarheid van Wiede Wold
	Verschillende evenementen samen laten optrekken in pr	
	Cultuurevenementen van regionale betekenis communiceren op de website van Marketing Drenthe en krijgen hulp van toeristisch regisseurs	Cultuurevenementen van regionale betekenis communiceren op de website van Marketing Drenthe en krijgen hulp van toeristisch regisseurs
	Exposities laten starten met een officiële opening zodat er meer aandacht voor is en er een mogelijkheid is om te netwerken	Exposities doorontwikkelen

Bijlage 3: Sterke, zwakke punten en kansen en bedreigingen

Hieronder volgt een overzicht van de sterke, zwakke punten en kansen en bedreigingen zoals die, bij de totstandkoming van deze agenda, zijn geformuleerd door betrokkenen.

Sterk

1. De Wolden telt veel succesvolle evenementen en nieuwe initiatieven zoals: CH De Wolden, Oldtimerdag, kunstroutes, Grensloos Kunst Verkennen, Kerstrandje Ruinerwold, verhalenfestival Oeverloos, Smaakmakersfestival, Kar ga door, Verhalen rond de kachel, Perenpluk, Dikke Reint, dorpsfeesten en veel (muziek)festivals zoals het Oktoberfest, Pinkenpop, Vogelpop en Brummelblues).
2. Sterk verenigingsleven (muziek, zang en toneel) met hoge kwaliteit en veel leden.
3. Cultureel erfgoed en de aanwezige historische kennis.
4. In de gemeente wonen veel beeldende kunstenaars en schrijvers.
5. Goede wandel- en fietsroutes (recreatief-toeristische infrastructuur).
6. Goede basis op het gebied van cultuuronderwijs. Op één school na nemen alle scholen deel aan de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. De gemeente ondersteunt de scholen hierin doormiddel van subsidies en aanbod zoals Land van Scala.
7. De Wolden heeft vier Integrale Kindcentra (IKC) die vanwege het rijke aanbod het middelpunt zijn van een dorp en zorgen voor samenhang (ook met verenigingen) binnen het dorp.

Zwak

1. De kwaliteit van het cultuuronderwijs op de basisscholen en binnen de IKC's is afhankelijk van zowel de interne cultuurcoördinator (icc'er) als het team. Cultuuronderwijs staat nog niet bij elke school hoog op de agenda en wordt niet overall teambreed gedragen. Doordat er op sommige scholen regelmatig gewisseld wordt van icc'er is er een gebrek aan continuïteit.
2. Teveel kleine activiteiten en evenementen waardoor versnippering ontstaat en De Wolden geen duidelijk profiel heeft.
3. Cultuur wordt niet als middel ingezet of niet belicht om maatschappelijke doelen te realiseren (bevorderen van gezonde leefstijl, maatschappelijk meedoen als vrijwilliger, laaggeletterdheid, vereenzaming, dementie, integratie nieuwe Nederlanders).
4. Beperkte samenwerking tussen verschillende domeinen zoals cultuur, onderwijs en kinderopvang, sport, recreatie en toerisme en ondernemers.

5. Lokale, regionale en landelijke subsidieregelingen zijn niet bekend bij inwoners, organisaties en verenigingen.
6. Verenigingen zijn onvoldoende aangehaakt op de denkwereld van de jeugd en hebben oubollig imago (ook voor sponsors).
7. Vergrijzing heeft effect op vrijwilligersbestand. Inwoners hebben druk bestaan en onvoldoende tijd om als vrijwilliger actief te zijn.
8. Marketing en promotie van cultureel aanbod (ook op het gebied van cultuuronderwijs).
9. Geen duidelijk afwegingskader voor gemeentelijke subsidies.
10. Naast de regeling CmK zijn er nog meer landelijke regelingen waar bijvoorbeeld scholen gebruik van kunnen maken zoals de Rijksmuseumbus (gratis busvervoer naar het Rijksmuseum) etcetera. Dit wordt door de scholen en kinderopvang nog niet voldoende benut

Kansen

1. Maatschappelijke waarde en functie van cultuur meer belichten (impact van een culturele activiteit op ouderen, nieuwe Nederlanders, kinderen).
2. Samenwerking tussen sport en cultuur intensiveren (naschools aanbod, aanbod IKC's maar ook gezamenlijke aanpak vrijwilligers).
3. Durven te vernieuwen in het bestaande aanbod (voorbeeld het Huiskamerfestival).
4. Kleinere festivals onderbrengen in een groter festival waardoor het meer 'smoel' krijgt, de organisatie kosten kan besparen, festivals profiteren van elkaars publiek en een shop in shop concept ontstaat met verschillende disciplines en stijlen binnen één evenement.
5. Binnen cultuuronderwijs kunnen basisscholen meer gebruik maken van landelijke en provinciale regelingen. Ook kunnen ze meer inspelen op landelijke trends zoals; vakintegratie, vakoverstijgend werken en 21 century skills.
6. Netwerkvorming (vergelijkbaar met De Wolden sport) en trainingsaanbod ontwikkelen voor verenigingen.
7. Cultuur aanbieden als arrangement in samenwerking met een verblijf in de gemeente.
8. Be good and tell it: (online) vermarkten (zichtbaar maken) van cultureel aanbod, ook op gebied van cultuuronderwijs.
9. Toename van projectmatige activiteiten en lidmaatschappen (bron: Monitor Amateurkunst)
10. Culturele factor benutten in positionering De Wolden en als aantrekkelijke woon- en werkgemeente in het kader van de nieuw op te stellen Toekomstvisie, Economisch Actieplan en Woonvisie.
11. Culturele factor benutten voor de toeristische markt (De Wolden is geen zelfstandig merk, maar onderdeel van het merk/toeristische bestemming 'Drenthe').
12. Cultuurcoaches kunnen ingezet worden om de verbinding tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten te verbeteren.

Bedreigingen

1. Vergrijzing zorgt voor terugloop in vrijwilligers.

2. Verenigingen en organisaties uit de verschillende domeinen werken niet goed samen.
3. Ledenaantal van verenigingen loopt terug (mensen willen zonder formele organisatievorm kunstzinnige of creatieve activiteiten uitvoeren).
4. Door veel wisselingen is er geen stabiliteit binnen het Cultureel Platform.
5. Cultuuronderwijs wordt niet binnen elke school teambreed gedragen en de waarde van cultuuronderwijs wordt niet overal erkend of voldoende tijd en ruimte aan gegeven.